

Những Xét Nghiệm Theo dõi Bệnh

Xét Nghiệm Sự Kháng Cự Của HIV

Thế nào là sự kháng cự ?

Sự kháng cự thường xảy ra khi một hay nhiều loại thuốc được sử dụng điều trị HIV không còn đủ mạnh để chặn đứng sự sinh sản của vi khuẩn HIV. Khi HIV kháng cự lại thuốc, sự sinh sản của vi khuẩn này sẽ tăng mạnh nếu bạn vẫn dùng loại thuốc ấy. Mỗi khi HIV sinh sản thường tạo ra một chuỗi thay đổi, biến hóa và trở nên khác trước. Những thay đổi ấy có thể là lý do làm cho HIV chống lại thuốc mặc dù tình trạng ban đầu của vi khuẩn không như vậy. Theo thời gian, HIV kháng thuốc sẽ trở thành vi khuẩn chính trong cơ thể và tiếp tục phát triển theo cấp số nhân cho dù thuốc chống HIV vẫn tiếp tục được sử dụng.

Sự kháng cự lại thuốc chống HIV có thể xảy ra khi:

- Khi một người bị nhiễm một loại vi khuẩn đã có tính kháng cự lại thuốc.
- Khi một người không uống hết những loại thuốc chống HIV được chỉ định một cách thường xuyên, trong cơ thể không có đủ thuốc để ngăn vi khuẩn HIV sinh sản. Nếu nhiều HIV được sản sinh theo cấp số nhân, nhiều thay đổi sẽ xảy ra. Một số những thay đổi này sẽ tạo ra tính kháng cự lại thuốc.

Xét nghiệm sự kháng cự của HIV là gì ?

Xét nghiệm sự kháng cự của HIV để được biết HIV trong cơ thể bạn có tính kháng cự lại những thuốc chống HIV hay không. Đây là một loại xét nghiệm máu.

Có hai cách xét nghiệm sự kháng cự của HIV: xét nghiệm dạng di truyền và xét nghiệm dạng thực tiễn.

Các Xét Nghiệm cho kết quả ra sao?

Xét nghiệm dạng di truyền là một cách gián tiếp đo lường sự kháng cự. Xét nghiệm này tìm những biến hóa trong các tế bào di truyền của HIV. Mỗi biến hóa như vậy sẽ được đặt cho một mã số (ví dụ K103N). Từ những nghiệm cứu khác, chúng ta biết được mỗi biến hóa của vi khuẩn sẽ có liên quan đến sự kháng cự lại thuốc. Nếu biết được sự biến hóa như thế nào của vi khuẩn, chúng ta có thể biết được loại thuốc nào đang bị vi khuẩn kháng cự lại.

Xét nghiệm dạng thực tiễn được thực hiện trực tiếp hơn khi cần đo lường sự kháng cự. Xét nghiệm này cho biết lượng thuốc cần có để làm suy giảm khả năng sinh sản của vi khuẩn. Khi vi khuẩn phát sinh ra tính kháng cự lại thuốc, một lượng thuốc nhiều hơn sẽ cần để chặn đứng sự sinh sản của vi khuẩn. Kết quả xét nghiệm thường cho biết những con số. Ví dụ số 15 có nghĩa vi khuẩn đang phát triển gấp 15 lần của sự phát triển bình thường, khi sử dụng một lượng thuốc nhiều hơn gấp 15 lần lượng thuốc bình thường thì có thể chặn lại sự sinh sản của vi khuẩn. Điều này được gọi là sự kháng cự 15 lần (15-fold resistance)

Một hình thức xét nghiệm khác, tính chất dạng thực tiễn, được kết hợp cả hai loại xét nghiệm kể trên. Trước hết, xét nghiệm dạng di truyền được thực hiện trên mẫu thử. Kết quả mẫu được sẽ so sánh và đem so với kết quả của những lần thử dạng thực tiễn trước đó. Kết quả được so sánh cho biết xét nghiệm dạng thực tiễn từ những thông tin thu được sẽ được sử dụng để xác định vi khuẩn đang trong tình trạng như thế nào.

Khi nào cần có những xét nghiệm sự kháng thuốc của HIV ?

Nói chung, các xét nghiệm sự kháng thuốc của HIV được thực hiện khi phải thay đổi thành phần trong hỗn hợp thuốc chống HIV, thông thường khi có sự gia tăng lượng vi khuẩn trên 1,000 đơn vị/ ml

Xét nghiệm kháng thuốc còn có thể giúp một người có thể chọn hỗn hợp thuốc thích hợp chống HIV nếu người ấy bị nhiễm phải một loại vi khuẩn có tính kháng thuốc.

Những trở ngại với các loại xét nghiệm ?

Có một số trở ngại với những loại xét nghiệm sự kháng cự của HIV

- . Không thể thực hiện tại một vài nơi
- . Giá thành quá cao
- . Có thể kéo dài hai hay ba tháng mới có kết quả
- . Kết quả không phải khi nào cũng rõ ràng, đôi khi khó hiểu
- . Xét nghiệm có thể không thực hiện được trừ khi lượng vi khuẩn của bạn cao hơn 1,000 đơn vị/ ml
- . Những xét nghiệm tính kháng cự không phải khi nào cũng đạt được kết quả trên nhóm vi khuẩn HIV ở bên ngoài Châu Mỹ, Tây Âu và Úc Châu.

Mặc dù các xét nghiệm không thể cho biết hết những câu trả lời, nhưng vẫn rất cần thiết. Cần nhớ rằng sự kháng cự lại thuốc của vi khuẩn không phải là lý do duy nhất khi thuốc mất tác dụng. Nhiều lý do khác ảnh hưởng đến tác dụng của thuốc như quên hoặc trễ uống thuốc, độ thấm thấu thuốc của cơ thể yếu. Khi quyết định thay đổi cách điều trị, cần xem kết quả xét nghiệm cùng với tình trạng sức khỏe của người ấy, kể cả những thuốc chống HIV đã sử dụng.

Làm cách nào tôi có thể tránh lại sự kháng cự của thuốc?

Cách thức tốt nhất để tránh lại sự kháng cự của thuốc là phải kiểm soát HIV bằng cách dùng hỗn hợp thuốc chống HIV theo đúng chỉ dẫn của bác sĩ, không được bỏ thuốc.

Tinh thần này gọi là duy trì phương cách trị liệu. Khi HIV không được sản sinh nhiều, những biến đổi cũng sẽ không xảy ra nhiều để có thể dẫn đến sự kháng cự thuốc.

Copyright @ACAS 2001 & 2003. This fact sheet is produced by ACAS (Asian Community AIDS Services) and is available in English, Chinese (Traditional and Simplified), Tagalog and Vietnamese. Funding for this project is provided by the Ontario HIV Treatment Network (OHTN) and Health Canada. Copies can be downloaded at : www.acas.org/treatment. ACAS provides comprehensive support and case management services for Asian people living with HIV/AIDS; and HIV/AIDS prevention education to the east and southeast Asian Canadian populations in the Greater Toronto Area. ACAS is located at 33 Isabella Street, Suite 107, Toronto, Ontario M4Y 2P7. Tel: (416)-963-4300, Fax: (416)-963-4371 Email: support@acas.org

Legal Disclaimer: While we make every attempt to ensure the accuracy and reliability of information contained in this website/ fact sheet, the information provided here are designed for reference purposes only. These information should not be relied upon as a substitute for medical advice from a qualified professional health care provider and should not be used for diagnosing or treating a condition or illness. Please consult a physician if you have any concerns about your health, treatment regimen and questions related to HIV/AIDS. ACAS, its employees and board members will not be responsible for any loss or harm, however arising, from the use of, or reliance on this information.